

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. május 8.

123. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSEG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lalbach-palota)

Sérelmi és reálpolitika

A szlovenszkói és ruszinszkói magyar ellenzéki pártok közös vezérő bizottsága szombaton kezdte meg Ungvárott tanácskozásait. Ma még csak az első tárgyalási nap anyaga fekszik előtünk, de már ez az anyag is magyar örömmel, ha lehetne mondani: önzetlen irigykedéssel tölt el bennünket.

A vezérő bizottság tárgyalásainak programja feddi az országnak, különösen Szlovenszónak és Ruszinszónak minden nagyobb horderejű problémáját. Az évi jelentésből, amelyik ismerteti a szövetségbe tömörülő magyar pártok múlt évi munkáját, megállapítható hogy a pártok az államélet minden megnyilatkozásával szemben vált külön álláspontja s álláspontjának megfelelő programja. Az évi jelentés beszámol a parlamenti csoport munkájáról, ismerteti azokat az atrocitásokat, amelyeket magyaroknak magyar voltak miatt el kellett szenvedniök s beszámol azokról a lépésekről, amelyeket a sérelmek orvoslásá érdekében megtettek. Foglalkozik az ország gazdasági válságával s azt a felhívást és kérést intézi az ipartelepek tulajdonosaihoz, hogy még saját pillanatnyi anyagi érdekeik rovására is álljanak el attól a szándékuktól, hogy üzemeiket végleg beszüntessék. Arra figyelmeztetik a gyártulajdonosokat, hogy ipartelepnek végleges megszüntetésével súlyosan vétkeznek saját otthonukkal, saját népükkel szemben. Foglalkozik az évi jelentés az autonomia kérdésével s küzdelmük leglényesebb céljaként Szlovenszók és Ruszinszók autonómiájának kiharcolását tüzi ki. Külön elaborátum foglalkozott az ipari válság problémájával, mely széles látókörrrel s nagy adatismerettel bírálja a kormányt az azt a politikáját, mely gyarmatnak tekinti a régi Felsőmagyarországot. A vezérőbizottság megállapította a magyar pártoknak szabatosan megállapított álláspontját a kereskedelem-, vám- és adópolitikai kérdésekben s követelik a forgalmi politikának pontosan körülírt új alapokra helyezését. Egy másik elaborátum a mezőgazdasági válsággal, a harmadik a községi választásokkal, a negyedik a nyelvi sérelmekkel, az ötödik az ügyvédi önkormányzattal, a hatodik a pártot támogató sajtó fenntartásával, a hetedik a rendtörvény által teremtett új helyzettel, a nyolcadik a Petőfi-ünnepségek rendezésével, a kilencedik a kiutasításokkal, a tizedik az állampolgárság és községi illetőség kérdésével foglalkozik.

S a csehszlovákiai magyar pártok vezérőbizottsága ezt a sok-

irányú munkásságot akkor fejté ki s az állami lét minden problémáját már akkor vonja be aktivitásának programjába, amikor az elnöki megnyitó kijelentése szerint ma még kénytelenek sérelmi politikát folytatni s bár készen állnak az új államjogi helyzetbe loyálisan behelyezkedve a konstruktív munkára, de ehhez csak akkor foghatnak hozzá, ha a békeszerződésben biztosított jogukat már megvalósították. Addig, míg joguk helyett csak sérelmeik vannak, addig csak sérelmi politikát folytathatnak . . .

Az SHS. királyság magyarsága fájdalmas összehasonlítást tehet a csehszlovákiai és jugoszláviai magyarság politikai küzdelmeinek jelentősége, méretei és eredménye között. S ezt a szétágazó, min-

dent felölő politikát, melynek gazdasági programja épen olyan határozott és erélyes, mint nyelvi követelése, még csak sérelmi politikának tekinti Csehszlovákia magyarsága. De — ne tagadjuk — ott mások a politika feltételei is. A jugoszláviai magyarságnak, még a választó jogért kell küzdenie, a mikor ott már a parlamenti csoport munkáikodásáról számolnak be. A csehszlovákiai magyarság már régen reálpolitikát folytat s még mindig a kisebbségi jogok teljesítését követeli feltételül a konstruktív politikában való részvételének. Jugoszlávia magyarsága pedig még mindig azt várja, mikor javulnak legalább annyira a közállapotok, hogy hozzákezdessen a — sérelmi politikához?

Vita a nemzetiségek választójogáról az igazoló bizottságban

A demokraták a vajdasági választások megsemmisítését követelték igazolták a szubotica, sombori, novisadi, becskeréki mandátumokat

A parlamenti igazoló bizottság hétfői ülésén a vajdasági mandátumokról és a nemzetiségek választójogáról tárgyaltak, ami élénk és heves vitát idézett elő.

A délelőtti ülésen a horvátországi és szlovéniai kerületekről folyt a vita. A demokraták ismét felvetették a Radicspárti mandátumok megsemmisítésének kérdését, a varasdi kerület tárgyalásával kapcsolatban, ahova a Muravidék is tartozik. Krizman demokrata képviselő a Radics-párt választási terrorjára hivatkozott és ezen az alapon kérte valamennyi mandátumnak, így saját mandátumának megsemmisítését is. Ugyanezt az álláspontot képviselték Wilder és a többi demokrata képviselők is, akiknek emiatt éles összeütközésük volt a bizottság klerikálpárti tagjaival, dr. Hohnyecz és dr. Kukoveczel. A klerikálisok azt állították, hogy nem a Radics-párt fejtett ki terrort, hanem a demokrata-párt az Orjuna-szervezetek útján. A radikálisok azt az álláspontot képviselték, hogy a Radics-párt mandátumairól mindaddig nem lehet dönteni, amíg a párt képviselői megbízóleveleiket be nem terjesztik. Miután a bizottság ebben az értelemben egyszer már határozott, a mostani vita során Krizman szavazatával szemben, aki saját mandátuma ellen szavazott, — valamennyi szavazattal igazolták Krizman mandátumát, a többi mandátumok ügyét pedig a megbízólevelek benyújtásáig levetették a napirendről.

Aszlovéniai mandátumok tárgyalásánál is heves vita fejlődött ki a demokraták és kleriká-

lisok között. A demokraták ugyanis a Ljubljana-vidéki kerületben egy mandátumot követeltek a saját részükre azon az alapon, hogy a kerület tíz képviselőt választ és csak egy párt érte el a választási hányadost, tehát a két következő pártnak is jár egy-egy mandátum. A klerikálisok viszont rámutattak a törvény olyértelmű intézkedésére, hogy ha a kerület hatnál több képviselőt választ és csak egy párt érte el a hányadot, akkor csak egy kevesebb szavazattal bíró párt kaphat mandátumot. Ezt a felfogást a bizottság többsége is magáévá tette.

Joguk volt-e a magyaroknak szavazni?

A délutáni ülésen megkezdtek a vajdasági mandátumok tárgyalását, amelyek közül először a szubotica, sombori novisadi és becskeréki kerületek választásairól volt szó. A demokraták ez alkalommal felvetették azt a kérdést, hogy a névjegyzékekbe a január 6-ika után felvett választóknak joguk volt-e szavazni. A demokraták, különösen Kumanudi Koszta, Pecsics Dragutin és Markovics Pero azt az álláspontot képviselték, hogy ezeknek a választóknak nem lett volna szabad szavazniok, mert csak januárban vették fel őket a névjegyzékbe, noha az aktív választói jog összes kellékeivel rendelkeztek.

Kumanudi ebben az ügyben két indítványt terjesztett elő. Az egyikben azt javasolja, hogy csak azoknak a szavatait semmisítsék meg, akiket január 6-ika után vettek fel a névjegyzékbe, a többi szavazatok pedig maradjanak érvényesek. A megsemmisített szava-

zatok számát a választási eredmény arányában vonják le az összes szavazatokból és az így nyert új választási hányados alapján újól osszák fel a mandátumokat. A másik indítvány ugy szólt, semmisítsék meg a vajdasági választásokat és új választásokat írjanak ki, mely alkalommal csak azok szavazhatnak, akiket január 6-ika előtt vettek fel a névjegyzékbe.

A demokraták felszólalásaiból nyilvánvaló volt, hogy indítványuk a nemzetiségek ellen irányul, kiket felszólalásaikban állandóan „nemzetellenes elemeknek” neveztek és azt hangoztatták, hogy a választói hatóságok nagyon kedveztek az „anacionalista elemeknek.”

A radikálisok, különösen Gyuricsics Marko, az igazoló bizottság elnöke és dr. Kojics más véleményen voltak. Dr. Kojics azt fejtette, hogy minél több választó szavaz, annál inkább megfelel a választási eredmény a népakaratnak, tehát örömmel kell venni, hogy leszavaztak olyanok is, akiket megillet a választójog és csak azért vitás a szavazatuk, mert a tisztviselők későn vettek fel őket a névjegyzékbe. Hasonló álláspontot képviselt Gyuricsics Markó is, aki a választási törvényre hivatkozva bizonyította, hogy a január 6-ika után hivatalos uton történt kiigazítás alapján a névjegyzékbe felvett választóknak joguk volt szavazni a választásokon. Hosszu és élénk vita után végül is a radikálisok álláspontja győzött és a demokraták kifogásait elvetették.

A vita során meg lehetett állapítani, hogy a bizottsági tagok többsége nem igen volt tisztában a fölvetett kérdés jelentőségével és senki sem képviselte elég világosan azt az egyedül törvényes álláspontot, hogy csak a hivatalból kiigazított névjegyzékek szolgálhatnak a választások alapjául. Nagyon valószínű, hogyha bármelyik párt írásbeli panaszt tett volna az ellen, hogy a névjegyzékbe nem vették föl a nemzetiségeket, akkor ez a kérdés behatóbb tárgyalás alá került volna. A radikálpárti felszólalók arra is hivatkoztak, hogy a törvényszékek dolga a választói névjegyzékek hitelesítése és így erre nem is illetékes a bizottság. Nyilvánvaló azonban, hogy a radikálisoknak ez a fölfogása sem helyes, mert valójában a parlament és a parlamenti igazoló-bizottságot illeti meg ebben a kérdésben a döntés joga, annál is inkább, mert az egyes törvényszékek álláspontja sem volt mindenütt egyöntetű.

A novisadi kerületből az a panasz is érkezett a bizottság elé, hogy a választói bizottság vissza-

utasított egy választói ajánlást, mert a törvényszékhez benyújtott listával nem egyezett meg teljesen és mindössze egy „S” betű volt az eltérés. A radikálispartí Petrovics Naszta főlshóalása után, aki a törvény betűjéhez való szigorú ragaszkodást ajánlotta, a panaszt elvetették és így valamennyi mandátumot igazolták.

Most már mindössze csak tíz mandátum igazolása van hátra, amit a bizottság előreláthatóan két napon belül elvégez. Kedden a pancsevői kerület tárgyalására kerül a sor, amely alkalommal nagy vita várható a Boskovicz Dusan demokrata képviselő ellen beadott petíció miatt.

Megvalósul a szuboticiai vásárcsarnok terve

Aruház háromszázhetven elárúsító-hellyel

Megírtuk már, hogy az iparhatóság a Koplaló-téren tervezi egy vásárcsarnok felépítését, az eredetileg a Zrinski-térrel tervezett vásárcsarnok helyett. A városi mérnöki hivatalban most elkészült az új vásárcsarnok terve.

A tervrajz szerint a vásárcsarnok egyemeletes nagy épület lenne, amelyben mint egy 370 elárúsítóhely férne el. A vásárcsarnok homlokzati terve olyan, hogy a város közép-pontjában városépítési szempontból is sokat lendítene. Benne minden közszükségleti és élelmiszer árusítása koncentrálna lenne, úgy hogy a vásárcsarnokban teljes napi szükségletét beszerezhetné a fogyasztó. Egyelőre még csak arról folynak tárgyalások, nem volna-e mégis előnyösebb, ha az eredeti terv szerint a Zrinski-téren épülne fel a vásárcsarnok. Valószínű azonban, hogy a Koplaló-tér mellett fog a városi tanács dönteni.

A vásárcsarnok felépítése jelentékeny anyagi megterheléssel járna. A szükséges összeget vagy a városi takarékpénztár adná, amely maga

építené fel a vásárcsarnokot, vagy pedig azoknak, akik a csarnokban elárúsító helyet akarnak bérelni, előre kellene lefizetni egy mintegy 20.000 dináros összeget, amelyeknek

összegéből a vásárcsarnok felépíthető volna. Az összeg tíz esztendői bérösszegül szolgálna.

A városi tanács a tárgyalásokat már a legközelebb befejezi.

Szerdán ülnek össze a szuboticiai adókiivető-bizottságok

Május 14-én kezdődnek az adótárgyalások — Megállapodnak az adóalap kiszámítása módjában

Ma érkezett meg a pénzügyigazgatóság az a leirat, amelyben a pénzügyminiszter kinevezte a szuboticiai kiivetőbizottságok tagjait. Ezek a bizottságok szerdán már össze is ülnek az első értekezletre.

Feltűnést keltett, hogy az adókiivetőbizottságok kinevezéséről szóló okmányt a pénzügyigazgatóság anynyira titokban tartja, hogy még a városi tanácsot sem értesítette a kinevezéséről. Az adókiivető-bizottságokba való jelöléseket a városi tanács ejtette meg és annál nagyobb csodálkozást kelt a városházán, hogy mégsem közli a pénzügyigazgatóság a kinevezett tagok névsorát. A városházán csak annyit tudnak, hogy a pénzügyminiszter azokat nevezte ki, akiket egy kereskedelmi és iparkamara, mint a városi tanács terjesztett fel. A pénzügyigazgatóságnál közvetlenül is érdeklődött munkatársunk az adókiivető bizottságok személyi összetételére nézve, azonban ott megtagadtak erre nézve minden felvilágosítást. Bár a bizottságok tagjai már megkapták a kinevezésükről szóló értesítést, a pénzügyigazgatóság mégis azon az állásponton van, hogy a kinevezett bizottsági tagok személye az első értekezlet megtartásáig hivatalos titok.

A pénzügyi hatóság vezetője elmondotta, hogy négy adókiivető bizottság alakult. Ezek közül az első bizottság az I. és VIII. kör adófizetőinek adóját fogja kivetni, a második bizottság a II. és III. kör, a harmadik bizottság a IV. és V. kör és a negyedik bizottság a VI. és VII. kör lakosainak adóját fogja tárgyalni. A legfontosabb ezek közül az első bizottság munkája lesz, mert az

ennek a bizottságnak a hatáskörébe tartozó I. és VIII. körben van a legtöbb kereskedő és iparos Suboticán.

Mind a négy adókiivető bizottság tagjait szerda délelőtt kilenc órára hívták egybe a városháza közgyűlési termébe az első értekezletre. Ezen az értekezleten feleltek az adókiivető bizottságok tagjait, megbeszéltek az adókiivetésnél követendő általános irányelveket. A szerdai értekezlet után nem kezdik meg azonnal az adótárgyalásokat, mert a feleket nyolc nappal a tárgyalás előtt megidézni. Ezért a pénzügyigazgatóság úgy határozott, hogy az első adókiivető bizottság május 14-én, hétfőn tartja meg első tárgyalását, míg a másik három bizottság május 18-án kezdi meg működését. Mind a négy bizottság a városházán fog tárgyalni naponta reggel 9 órától déli 1 óráig.

Hétfőn délelőtt közölték Pletikoszits András dr. főispánnal is az adótárgyalások megkezdését és azt, hogy az első értekezletet szerdán tartják meg. Pletikoszits főispán kijelentette munkatársunk előtt, hogy a szerdai értekezlet hivatalos lesz arra, hogy megállapítsa azt a kulcsot, amelynek alapján kiszámítják az adóalapot. Ha a szerdai értekezleten nem sikerül a megegyezést létrehozni ebben a kérdésben az adókiivető bizottságok és a kincstár képviselői között, úgy — a főispán kijelentése szerint — a városi hatóság szélesebbkörű értekezletet fog összehívni a szükséges teendőkre és a pénzügyminiszternél való interpelláció megbeszélése végett. Ebben az esetben az adótárgyalások megkezdése eddig az időpontig kitolódna.

Az elkeresztelt cimtáblák városa

Karaagacs, április végén.

Haditerületen vagyok, csendőrszeme kíséri, ha az utcákat járom és elháméskodom a Kelet furcsaságain. Kivülem csak kevesen vannak, akik európai ruhát viselnek, ezek is nagybárára a Chemins Orientaux alkalmazottjai, így könnyen ellenőrizhetnek.

Amióta a törökök kisázsiai győzelme folytán a görögök kénytelenek voltak Tráciát is kiűriteni s így Karaagacs vidéke hadizónává változott, csak kevés idegen járhatott erre. Meg is bámulnak mindenütt, kíváncsi szemek pislognak felém ha a sáros utcákat járom. És járom őket rendületlenül, mert ez az egyedüli szórakozásom, miután elvégeztem dolgomat. Továbbutazásom ügyében felkerestem délelőtt a görög kapitányt, aki egy csendőrrrel a francia konzulátusra kísértetett. Itt nagyon elbámultak azon, hogy a francia követség láttaozását egy »alantas francia szerve« semmibe se vette s megígéri, hogy délutánra rendezedik az ügyet. Ha négy órákor jövök, megkapom kész uttlevelemet, úgy, hogy a hajnali vonattal tovább utazhatom Konstantinápolyba. Minden okom meg van tehát arra, hogy jókedvűen járjam az utcákat hiszen internáltságom órái meg vannak számlálva.

Elcsodálkozom azon, hogy a helység karaktere egészen görög, hiszen a lakosság nagybárá felét törökök,

bolgárok, örmények és spanyol zsidók teszik ki. Ennek dacára oly egyöntetű alakban nyilatkozik meg a helység görög jellege, hogy az idegent egyenesen megteveszti, ha nincs tájékozódva a népességi viszonyokról. A görögök a világháborúnak csöndes szemlélői voltak, ennek dacára jó, vagy talán rossz sorsuk oly hatalmas területgyarapodáshoz juttatta őket, hogy még jó sokáig emésztési zavarokkal kell küzdeniök.

A görög évszázadokon át elnyomott nép volt, ennek dacára maga is felcsap elnyomónak s bár a békeszerződés a kisebbségi jogok respektálására kötelezi, a vegyes lakosság területen csak görögöket ismer. A nemzetiségek itt is csak II osztályú állampolgárok, egyenlő kötelezettségekkel — egyenlő jogok nélkül. Milyen hamar el tudják felejtetni a népek saját szenvedéseiket s mily szívesen veszik át maguk z sarnok szerepét, ha népek legizására alkalmat nyújtanak nekik!

A történelem muzsája nem csak tragédiákat és hősköltevényeket vesz tollára, hanem komédiákat és paródiákat is produkál. Nem mulatságosan szomorú ennek a keleti falunak, mely lényegileg városrészes csupán, tíz esztendő múltja? Tíz évvel ezelőtt, vagyis a Balkán háború előtt, török birtok volt aztán a háború alatt bolgár, de újra török kézre jutott s csak a Törökországgal kötött békeszerződés következtében lett bolgár, míg Drinápoly török maradt. A világháború alatt a bolgárok beavatkozásának időpontjától lényegileg a németek voltak itt az urak,

seuverszi és Neuilly-i béke a görög szuverenitás alá helyezte, persze Drinápolyal együtt, míg most csak egyedül Karaagacs a görögöké. Tíz év alatt ennyi változás. És ez a változás mindig kifejezésre jutott e város külsejében is. Egyes cégtáblákról még ma is lehet betűzni a régi török vagy bolgár felirást. Az Ibrahimék és Mehemedék, az . . . effek és . . . offok helyébe azonban . . . pulosok kerültek. Mindenütt görög cégtábla, csak egyes helyeken, a francia helyőrségre való tekintettel, francia felírás.

A török járom alól felszabadított népek ma visszasiáják a török uralmat, persze a görögöktől eltérve, akik itt az urak szerepét játszik. A valóságban azonban nem ők itt az urak, hanem a franciák. A 66. gyalogezred táborozik itten s egy csomó francia csendőrs van összpontosítva. A tényleges hatalom az övéké, ők intézkednek, ők rendelkeznek, a görögök legfeljebb segítkezhetnek a végrehajtásban. Ez bizony ura alúrokkal megáldott nép számára nem valami lélekelő tudat.

Az egy drachmák bankjegyet Homeros képe díszíti s négy évvel ezelőtt, amidőn a nagyzási hóbort még nem feszítette szét kereteit, volt értéke ennek a pénznek: két francia frankot fizettek érte. Ma a negyedik éri holott maga a frank is alaposan lecsuszott az alatt az idő alatt. A dicsőséges multat perszoniifikáló Homeroskép nem menthette meg a drachmát a lezuhatástól, mint ahogy Leonidas avagy Meceidoniai Nagy Sándor emléke sem segítette a görög hadve-

Cserebogár, sárga cserebogár . . .

Az ideai termés veszélye

Az ideai gazdasági évben a gazdák vérmes bizalommal nem várják a termést. A meleg május, a langyos tavaszi eső ugyan a legjobb reményekkel kecsegtetnek, úgy a buza, mint a kukorica vetések szépen fejlődnek, azonban a zöldelő táblákat nagy veszély fenyegeti. A veszély a földben tanyázik, cserebogárlárvák alakjában. Az ideai tavaszon ugyanis rendkívül sok cserebogár lesz, amelyeknek lárvái most még a föld alatt vannak. Egyes helyeken, ahol a tavaszi vetésekre felszántották a földet, ezrével találták a kártékony cserebogárlárvákat. A falánk lárváknak jóformán egyedüli eledelük a zsenge gabonagyökér. Ott ahol sürűbben található cserebogárlárvák, máris megtrikult a vetés.

A vetéseken kívül veszély fenyegeti a gyümölcsfákat is, mert a néhány hét múlva teljesen kifejlődő cserebogarak ezrei fogják ellepni azokat. Különösen az erdős és fenyves vidékeken fognak a cserebogarak nagy pusztítást végezni a gyümölcsfák termésében.

Budapesten lezuhant egy séta repülőgép

Egy halott, öt súlyos sebesült

Budapestről jelentik: Egy új magyar repülővállalat, az Aero Express r.-t. néhány napja luxus-utazásokat bonyolított le Budapesten és a tízperces légi utaknak sok utasa akadt. Vasárnap délelőtt egy ilyen séta-repülés alkalmával súlyos szerencsétlenség érte a gép utasait.

A hidroplán délelőtt féltizenegykor szállt fel a Gellért-téri rakodópart melletti repülőállomáson és az összekötő vasúti hid felé vette útját. Mintegy 120 méteres magasságban akarta a pilóta a gépet megfordítani, azonban a kanyarodás közben erős szélroham kapta el a gépet, amely szempillantás alatt lezuhant és óriási

zéreken, amikor Kemállal találták magukat szemben

A drachma nemcsak a valóságban veszítette el értékét hanem már külső képe is dokumentálja ezt: csak fél bankjegyek vannak forgalomban, a másik felét levágta és beszedte a kormány. A belső kölcsönnek ez a legegyszerűbb módja. Egy drachmának persze nincs értéke, egy török kávé háromba kerül s Lebovics ur, a Grand Hotel tulajdonosa, elég szerényen csak 24 drachmát számít fel egy »hotelszobáért«, 25—30 drachmáért már meg is lehet ebédelni. Az ország belsejében bizonyára olcsóbban meg lehet élni, mint itt, ahol a francia katonák felverték az árakat. Egy francia altiszt fizetése kétszerannyi, mint egy görög ezredesé. Persze keleti szokások szerint, a becsülete is.

Annak dacára hogy a városban több a francia katona, mint a görög, előbbi még sem lehet oly nagy számban látni. Ennek az a magyarázata, hogy a francia komolyan veszi a katonáskodást, ez dolgot ad neki, míg a görög csak az egyenruhája után katona, nincs tehát dolga s így egész nap az utcán lődörög, vagy a kávéházban üldögél. Itt a hadizónában a francia katona kaszárnya életét él, egész napra megvan a foglalatossága.

Karaagacsot Drinápolyal egy szép, majd három kilométeres, fákkaal szegélyezett, kövezett út köti össze. Elstáltam egész a Marica hídjáig, illetve a kiépített hídfőig.

Egy kilenc főből álló trombitás csapat jön velem szemben, indulókat

erővel vágódott orrával a kavicsos partra.

A gép utasai közül **Mandel Samu** régiségkereskedő koponyacsonttörést szenvedett és azonnal meghalt, míg felesége, fia és ennek áldott állapotban levő fiatal felesége, ugyszintén **Bárczay István** pilóta és **Schmidt Károly** szerelő súlyosan megsebesültek.

A nyomozás azonnal megindult annak megállapítása végett, hogy kit terhel felelősség a szerencsétlenségért.

Hétfőn délelőtt féltizenkettőkor tartotta meg a rendőrség a helyszíni szemlét **Szrubian** rendőrkapitány vezetésével, amelyen azonban a szemtanúk vallomásánál többet nem tudott megállapítani a rendőrség. **Bárczay István** pilótát hétfőn délután hallgatták ki a kórházban és vallomásában ő sem tudta pontos magyarázatát adni annak, hogy mi okozta a szerencsétlenséget.

A magyar reform-párt zászlóbontása

Drózdny kiskomáromi beszámolója

Budapestről jelentik: **Drózdny Győző** vasárnap tartotta beszámolóját Kiskomáromban, ahol egyúttal megtörtént a reform-párt dunántúli zászlóbontása is. **Drózdny** utjára **Geisswein Sándor**, **Rupert Rezső**, **Nagy Ernő**, **Cserty József**, **Szeder Ferenc** szociáldemokrata képviselő és dr. **Kollmann Dezső**, a reform-párt ügyésze kísérték el. A nagy számban összegyűlt kiskomáromi választók előtt **Geisswein**, a reform-párt elnöke ismertette a párt politikai programját. A reform-párt — mondotta — a haladás embereiből áll, az igazi demokráciát követeli és küzd az ellen az irányzat ellen, amely a magyarságot szétagolta. Utána **Rupert Rezső** mondott beszédet, aki foglalkozván **Bethlen** és **Kállay** párisi utjával, kifogásolta, hogy az csak most történt meg. Támadta a jobboldali sajtót, amely hazugságival árt a magyar nép érdekeinek. **Rupert** után **Cserty József**, **Szeder**

tanúinak s időközönként mintegy vezényszóra megforgatják a levegőgömben hosszú trombitájukat. Bent az erdőben dobosok verik szerszámaikat. Elérem a gyakorlatozó csapatokat. A francia katonák ingujjra vetkőzötteen gyakorlatoznak órák hosszat. Nem hiszem, hogy a német militarizmus valaha oly aprólékos részletességgel dolgozott volna, mint a francia. Láttam, miként tanítják a katonákat menetelés közben — énekelni. És addig ismételtették meg a menetelést és éneklést, míg a parancsnok nem talál többé kivételt. Az énekből csak két, folyton visszatérő szó üt meg fülemet. **La France** és **Clemenceau**. **Clemenceau** már rég a történelmi múlt lomtárába került, a francia katonák azonban még mindig **Clemenceau** tartanak. A francia militarizmus amely, megszűnt a szülőföldtől, itt Európa keletén is teljes energiával dolgozik céljai megvalósításán. A **Marica** hidját francia katonák őrzik, a **Szelimé-Mecset** műezsinjének csukaszürke franciákra esik tekintete az imára hívásnál, olyan franciákra is, akik fezt viselnek.

Csak a hid választ el a török alkotó művészet legnagyobb remekétől, a **Szelimé-Mecset**től, amelyet három és félszázaddal ezelőtt a legzsinálisabb török építész: **Szindin** emelt. Megcsodálom kupoláját, melynek csak a római Szent Péter temploma nagyobb. Ugy látszik, San **Pietro** könnyebben betudok jutni, mint a pár száz lépésnyire levő **Szelimé**be. Az út innen Rómáig rövidebb, mint **Drinápolyig**.

Irinyi Jenő

Ferenc, Nagy Ernő, majd végül **Drózdny Győző** beszélt. Közel egy óras beszédében foglalkozott a nemzetgyűlés eddigi munkásságával, — amelyet mindenkor csak a reakció szempontjai szerint szabtak meg az

egységes párt vezérpolitikuskal, akik semmi tekintetben nem hajlandók elősegíteni Magyarország demokratizálódását, amely pedig az egyetlen lehetőség a magyar nép boldogulása számára.

A zagrebi egyezmény végrehajtása a belpolitika előterében

A blokk a kormány kezdeményező lépését várja Korosec a szerb pártok hegemoniája ellen

Az utóbbi napokban a politikai helyzetben semmi változás nem állott be és semmi lényegesebb esemény nem történt. A helyzetet legjobban úgy lehetne jellemezni, hogy úgy a radikális párt, mint a föderalista blokk várakozó álláspontot foglal el és mindegyik a másiktól várja a kezdeményezést a helyzet újabb tisztázására.

A zagrebi megegyezés végrehajtását várja elsősorban a föderalista blokk. Hogy mi ennek a megegyezésnek a lényege, még ma is titok, azonban hír szerint nem tartalmaz mást, mint a föderalista blokk követelését, hogy az adminisztrációt minél előbb javítsák meg. A blokk elsősorban ebben az irányban várja az első lépést a kormánytól. A radikális pártban valóban sokat beszélnek az adminisztráció megjavításának szükségességéről, az erre irányuló törekvésnek azonban a kormány részéről semmi jele sem észlelhető.

Korosec még mindig **Ljubljana**ban van és amint a **Slovenec** legutóbbi számában megjelent nyilatkozatából megállapítható, az utóbbi napokban nem volt **Zagreb**ben és nem tárgyalt ismét **Radic**csal, amint ezt egyes lapok közölték. A klerikálisok **Ljubljana** lapjában közölt nyilatkozatban **Korosec** demokrata ráfogásnak mondja azt, hogy ő

utasításokat kapna **Radic**tól. A kormányválság megoldásával, — amint mondja — meg is van elégedve és nincs is meglepődve. A radikálisok, úgy látszik, még nem döntöttek, hogy végrehajtsák-e a zagrebi egyezményt, éppen ezért neki és pártjának úgy a parlamentben, mint azon kívül teljesen szabad keze van.

Hangsúlyozza, hogy a zagrebi megegyezésen kívül más újabb megállapodást a radikálisokkal nem kötött. Klubja a parlamentben nem fog obstrukciót folytatni, mint a demokraták, mert nem látják szükségesnek a kormány megbuktatását, mindamellett komoly és határozott ellenzéknek fogadják. Az általános politikai helyzetet tarthatatlannak mondja **Korosec**, mert képtelenségnek tartja, hogy kizárólag a szerb nép képviselői tartsák kezükben a hatalmat. Éppen ezért nem is hiszi, hogy sokáig tarthatna az a helyzet, hogy csak a radikális párt kormányozzon.

Nagy feltűnést keltett politikai körökben **Protics** Sztojannak a „Novosti” hétfői számában közölt cikke, amelyben a demokratáknak az áprilisi válság alatt tanúsított viselkedését kritizálja nagyon élesen. Egyben óvatos formában bírálat tárgyává teszi a korona magatartását is, amiért első sorban a demokratákat teszi felelőssé.

Átnyújtották a német javaslatra a belga-francia választ

Nem tárgyalnak addig, míg a passzív ellenállás tart

Párisből jelentik: Vasárnap este hét óraker nyújtották át a külügyminisztériumban **Hoesch** nagykövetségi tanácsosnak, a német diplomáciai ügyvivőnek a francia választ a német javaslatokra. A jegyzék már bevezetésében előrebocsátja, hogy

a kormány részéről megszövegezett javaslatok több pontban homlokegyenest ellenkeznek a versaillesi szerződéssel.

Rámutat a jegyzék arra, hogy Németország forma szerint elfogadta a jóvátételi fizetendő összeg és a fizetési módokat meghatározását, azonban

nem tartotta meg a vállalt kötelezettségeket.

A német kormány állításával szemben a belga és a francia kormány nagy súlyt helyez annak leszövegezésére, hogy a záloglás **Franciaország** és **Belgium** részéről a legcsekélyebb erőszak alkalmazása nélkül történt.

Ha csupán e két hatalomtól függött volna, akkor a Ruhr-területen nyomban lehetővé vált volna, hogy a német iparosok, mérnökök és munkások a francia iparosokkal, mérnökökkel és munkásokkal vállaltva dolgozzanak, azonban a parancsok, amelyek **Berlin**ből jöttek, megtiltották ezt az együttes munkát.

Az állítja a német kormány, hogy a lakosság a megszállásra passzív ellenállással válaszolt, holott ez a legtovábbról sem telet meg a valóságnak.

Nem a lakosság, hanem a kormány volt az, amely az ellenállást akarta és megszervezte, hiszen maga a német kormány elismerte utóbb erre irányuló erőkövetését, mikor kijelentette, hogy amenny-

nyben jelenlegi javaslatai meghallgatásra találnak, a passzív ellenállás véget fog érni. A versaillesi szerződés alapjára helyezkedve **Belgium** és **Franciaország** kormánya kijelentik, hogy

semmiféle német javaslatot nem vehetnek addig fontolóra, míg Németország ezt a passzív ellenállást folytatja.

Maguk a német javaslatok több szempont miatt elfogadhatatlannak. A felajánlott jóvátételi összegek negyed részét sem teszik annak, amit a jóvátételi bizottság megállapított és teljességgel elégtelenek ahhoz, hogy **Belgium** és **Franciaország** felépítse a háborúban elpusztított területeket. **Belgium** és **Franciaország** négy és fél évig türelmesen várt, most tehát nincs abban a helyzetben, hogy zálogok és biztosítékok nélkül tovább várjon.

Franciaország és **Belgium** semmi szín alatt sem hajlandó megváltoztatni azt az elhatározását, hogy a megszállott területeket csak a fizetések tényleges teljesítésének aránya és mértéke szerint fogja kiüríteni.

A német jegyzék elejétől végig hamisan értelmezi és szándékosan félremagyarázza a versaillesi szerződést s ha ennek a szövetségesek gáttat nem vetnének, akkor ez az állapot Németország részéről erkölcsi, politikai, gazdasági és katonai revansra vezetne.

Anglia a jóvátételi tárgyalások közeli megindulását kívánja

Londonból jelentik: A lapok értesülése szerint **lord Curzon** figyelmeztette **Poincaré**t, hogy nem járhat el önhatárolag a Ruhr kérdésben

és a Keleti Konferencián, mert Angliát a meghozott háborús áldozatok arányában és kivívott győzelem mértéke szerint legalább is egyenrangú befolyás illeti meg. **Lord Curzon** kijelentette, hogy ellenkező esetben a londoni pénzügyi zárva marad **Franciaország** előtt, bár ez távolról sem jelenti azt, hogy Anglia helyesli és elfogadja a német javaslatot.

Rámutatott **lord Curzon**, hogy Anglia gazdasági tekintetben is érdekelve van abban, hogy Németországgal mielőbb meginduljanak a jóvátételi tárgyalások.

Kinek használt?

Demokrata lap a borderói afférról

A sovinszta sajtó, amely felhasználta a budapesti hamisított aktát, hogy az S. H. S. királyság magyarságát a közvélemény előtt meggyanúsítsa s a magyarság két érdemes vezetőjének szenvedését meghoszábbítsa, elfelejt megemlékezni, hogy a belügyminisztérium büntető ügyosztályának főnöke, az okiraton lévő aláírásokat hamisítványnak mondta, s hogy a letartóztatottakat szabadlábra helyezték. Arról sem emlékezik meg a sajtónak ez a része, s ebben a radikális lapok is követik, hogy már hónapokkal dr. **Grabner** és dr. **Nagy** letartóztatása előtt minden fórum hivatalosan megállapította az aláírások hamis voltát, mégis ismeretlen okból most szükségesnek látták, hogy ennek a hamisítványnak alapján büntető eljárást kezdjenek s a gyanúsítottakat, akik tekintélyes polgárai az államnak, előbb letartóztassák s aztán hallgassák ki.

A szláv sajtó gyűlölködő hangjától örvedetesen eltér a **Pancsevac** című lapnak az afférról írt cikke. A »Pancsevac«, amelynek főszerkesztője dr. **Boskovits** Dusan országgyűlési képviselő, objektíven ismerteti az egész ügyet s azután felveti azt a kérdést, amelyet az országgyűlésen is meg kellene ismételni, hogy kinek állott érdekében ennek a hamisításnak elkövetése s a hamis akta felhasználása.

A minisztériumnak nyilvánosságra kellene hoznia, hogy miképp jutott ehhez az aktához, amelynek egyik példánya állítólag a budapesti **Ebredők** Egyesületében be volt iktatva. Az alkotmány a polgárok szabadságát nemzetiségi különbség nélkül biztosítja s ha ma három magyar nemzetiségű állampolgárt le lehet csukni olyan okirat alapján, amelynek hamisított voltát már a bírói eljárás előtt megállapították, akkor holnap politikai, vagy gazdasági okokból ugyanezt meg lehet tenni szlávokkal szemben is.

Egy különös elkobzás

Elkobozták és nyomban eladták a subotici kereskedők gyufakészletét

A gyufa már régóta monopoláru, azonban a gyufa ára eddig nem volt megállapítva s a kicsinyben való eladásnál egy dinárt fizettek egy skatulya gyujtóért, amit a kereskedő 3 korona 40 fillérért vásárolt a nagykereskedőtől.

Egy dinár tényleg sok egy skatulya gyufáért s bizonyára mindenki helyeselt volna a pénzügyminiszter rendeletét, amely a gyufa kicsinybeni eladási árát 75 parában állapította meg. Mindenki helyeselt volna ha ugyan tudott volna róla. A pénzügyminiszternek a gyufa árát meghatározó rendelete állítólag néhány nappal ezelőtt jelent meg a hivatalos lapban.

Megállapítható, hogy a pénzügyminisztérium nem vágyódott az elismerés babérjaira, mert erről a rendeletről a sajtóban, sem a szláv, sem

a nemzetiségi sajtóban egy szó sem jelent meg s a Sluzbene Novinét is nagyon tüzetesen át kellett böngészni annak, aki észrevette, hogy a gyufa árát megszabó miniszteri rendelet megjelent. A pénzügyi hatóságok is meglehetősen diszkrétan kezelték a rendeletet, mert sem arról, hogy ezt kiadták, sem arról, hogy annak átadására sulyos következményekkel jár, sehol, semmi módon nem értesítették az érdekelteket.

Ma azután beogradi kiküldöttek jelenlétében megkezdődött a rendelet végrehajtása.

Le kell szögezni, hogy az a mód, ahogyan ezt a rendeletet végrehajtották, nemcsak az érdekelteknek okozott sulyos anyagi károkat, hanem a legnagyobb mértékben sérti az állam méltóságát is.

Ma délután néhány üzletben, így a nagyüzemben, Reiter Károly cégnél s az Agraria cég üzletében megjelent egy fiatalember s hol egy skatulya, hol egy csomag gyufát vásárolt, kifizetve érte az egy dinárt. Alig távozott az ifjú megbízott, nyomban megjelent a pénzügyőrség beogradi megbízottal megerősített osztaga s azon a címen, hogy megszegték a pénzügyminiszter rendeletét.

lefoglalták az egész gyufakészletet.

A kereskedők érthető megdöbbenéssel vették tudomásul az intézkedést, amellyel csak az említett három cég több mint százezer dinár értékű gyufát konfiskált el. A kereskedők természetesen protestáltak, hivatkoztak arra, hogy a rendeletről mit sem tudtak, mindez azonban nem használt. Még nagyobb volt a kereskedők megdöbbenése, amikor ugyanaz a komisszió, amely lefoglalta a gyufát, nyomban felajánlotta, hogy a kereskedők visszavásárolhatják a lefoglalt készletet, dobozonként 67 és fél paráért, azzal a kötelezettséggel, hogy 75 paránál drágábban nem adják a gyufát. A kereskedő tehát adott a gyufáért először 87 és fél parát, a pénzügyi közegeknek most fizetniük kellett 67 és fél parát, az 1 dinár 55 paráért vett és visszavett gyufát azután eladhatják, ha tovább is van kedvük gyufát árulni 75 paráért.

Attól, aki nem volt hajlandó visszavenni a saját gyufáját, az elkobzott készletet nyugta ellenében elvették s nyomban eladták másik kereskedőnek 67 és fél parás áron.

Igy lesz aránylag csekély rizikóval gyufa nagykereskedő az állam s keres minden skatulya gyufán 67,5 parát. Ha a pénzügyi közegek nagyon fürgék s az ország egész területén így hajtották végre a pénzügyminiszter rendeletét, mint Suboticán, ma milliókat keresett a pénzügyi kormány.

Szuboticaí ügyek

Az új vasúti átjáró terve, amelyet a város a vasúti síneken keresztül a Pales felé való közlekedés javítására akar létesíteni, elkészült. Kedden a városi tanács helyszíni szemlét tart annak megállapítása végett, hogy a vasúti átjáró építése hol volna a legalkalmasabb. Valószínűleg két helyen fognak új vasúti átjárót építeni.

Az ármentesítő társulat egyelőre, mint ismeretes, csak Felsőtavankut részére alakult meg, mert az alsótavankuti gazdák nem jelentek meg a kívánatos számban a legutóbbi értekezleten. Ezért most szerdára újabb értekezletet hívtak össze ebben az ügyben Alsótavankuton, amelyen már valószínűleg megalakulhat a második ármentesítő társulat is.

A villamos vezeték hétfőn reggel ismét leszakadt, azonban nem okozott nagyobb kárt. Tekintettel arra, hogy újabban mind gyakrabban fordul elő, a felső vezeték leszakad, a rendőrfő-

kapitány a legszigorúbb intézkedéseket fogja javasolni, hogy a szuboticaí villamos társaság igazgatóságát rábírja a rossz karban levő és sok helyen teljesen meglazult villamos vezeték kijavitására, illetőleg megerősítésére. A városi tanács a villanytelepet erre a legerősebben fel fogja szólítani, hogy a további szerencsétlenség elkerülhető legyen.

Bethlen Londonba utazott

A magyar miniszterek fontos tárgyalásokat folytattak párisi pénzügyi körökkel

Párisból jelentik: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter párisi tartózkodásukat felhasználva arra, hogy közvetlen összeköttetésbe lépjenek a francia politikai, gazdasági és pénzügyi körökkel. Kállay pénzügyminiszter báró Korányi Frigyes párisi magyar követ társaságában bemutatkozó látogatást tett több francia bankvezérnél, azonkívül megjelent a Schneider-cég fejenek palotájában adott dejeuner-n, amelyen résztvettek Sergeant, a Banque Parisienne igazgatója, Heine, a Banque de France vezérigazgatója, Sienkiewich, a Banque de Province igazgatója, Varinbernier és Bousquet, a budapesti szabadkikötő adminisztrátorai, Clovel, Benezit, Günsburg báró, az ismert svájci bankár, valamint Saint-Saveur gróf. Schneider veje, aki annakidején tárgyalásokat folytatott a magyar kormányval az államvasutak megvételéről. Az estélyi érdekességét és jelentőségét fokozta, hogy a magyar miniszterek itt találkoztak Peretti külügyminisztériumi igazgatóval és Doucet követtel, valamint Paleologue volt külügyi államtitkárral, akinek nagy szerepe volt annakidején a Habsburg-restauráció elkészítése körül. Gróf Bethlen István miniszterelnök — Kállay Tibor pénzügyminiszter nélkül — felkereste ezenkívül még egyszer Paleologue-t, akivel hossza-

sabban tárgyaltak aktuális kérdésekről.

Sok találgatásra adott okot gróf Bethlen miniszterelnöknek az a látogatása, amelyet báró Korányi párisi követ társaságában Quinanes de Leon párisi spanyol kövénél tett, aki Zita királyné spanyolországi tartózkodásának lehetővé tétele ügyében nagy szíveségeket tett annakidején a magyar kormánynak.

Nagyjelentőségű volt különösen az a tárgyalás, amelyet Bethlen, Kállay és Korányi Lasteyrie francia pénzügyminiszterrel folytattak Magyarország pénzügyi helyzetéről. Lasteyrie bizonyos felvilágosításokat kért és azt az óhaját fejezte ki, hogy behatóan akarja tanulmányozni Kállay pénzügyminiszternek a magyar pénzügyekről előterjesztett memorandumát.

Szombaton délután igen jelentőséges megbeszélés folyt le Mortimer, Schiffel-cégek, valamint a Kuhn, Loeb és Társa newyorki bankcég tulajdonosával és más bankárokkal.

Vasárnap délután három órakor elutazott gróf Bethlen miniszterelnök az északi pályaudvarról Londonba. A párisi magyar kolónia tagjai között kelemetlen benyomást keltett, hogy lord Curzon angol külügyminiszter egy nappal előbb Itáliába utazott, úgy hogy nem lesz abban a helyzetben, hogy Bethlenrel tárgyaljon.

CIRKUSZ

Az udvarias pápuák

J. H. P. Murray, az új-güineai angol alkormányzó felolvasást tartott a londoni Gyarmattügyi Társaságban a pápuák szokásairól. Különbösen kiemelte ennek a néptörzsnek veleszületett udvariasságát. Elmondotta többek közt, hogy egy pápua teherhordó inkább meggyilkolta azt az utast, aki megkérte, hogy vigye át a folyón de akit tulságosan nehézknek talált — semhogy megtagadta volna a kérés teljesítését.

De ez még mind semmi. A pápuák udvariasságáról én tudnék csak igazában mesélni, minthogy hónapokat és éveket töltöttem a 39-ik délkelet mentén a Zambesi-kávéházban, ahol testi-lelki jóbarátságba keveredtem egy szobafestővel, a kinek unokanővére a leghíresebb Afrika-kutatók egyikének tejttestvérénél szolgált, mint mindenek. Tőle hallottam az alábbi történeteket, amelyek hiteltelenségért úgy én mint a mázolósegéd továbbá unokanővére, valamint a tejttestvér jóállunk, a kutatóról nem is szólva.

Az előzékenység netovábbja — Amikor először jártam a Nyhasszavidéken, — mesélte az utazó, illetve tejrokon, azazhogy a mindenek, vagyis a szobafestő-legény — magammal vittem első feleségemet is, akit két hónappal előbb vezettem oltár elé, úgy, hogy expedíciónknak nászut jellege volt mellette. Mint bélyeggyűjtő már régebben érintkezésben álltam Muho Toki pápua törzsfőnökkel, aki mindig hívott hogy látogassam meg; így történt hogy dél-afrikai kirándulásom alkalmával felkerestem az ő faluját is. Sok vidéket bejártam már, sok udvarias házigazdában volt részem az idők folyamán, hiszen a boldogult Lipót belga király is nem egyszer látott vendégül ostendei katályában, de az előzékenységnek arról a fekérről, amit az egyszerű pápua törzsfőnök otthonában tapasztalnom kellett, sejtémem sem volt odáig. Muho Toki még a

legtökösabb kívánságaimat is elleste és mielőtt hangosan kimondhattam volna valami kérésemet, már teljesítette is. Két hetet töltöttem a festői fekvésű pápua-faluban ifjú hitvesemmel, micsoda két hetet...! Egyetlen zavaró körülmény az volt, hogy a törzsfőnök a lakáshány következtében nem tudott külön kunyhót rendelkezésünkre bocsátani, hanem az ő lakosztályának egyik szögletében kellett éjszakára meghuzódnunk; ebből különféle apróbb kényelmetlenségek támadtak. Egyszer például emlékszem, harminckilenc fokos szerelmi lázban süttöttem imádot Eveliném fülebe:

— Ugy szeretlek majd megeszlek! Muho Toki, aki véletlenül meghallotta ezt a bókot, hangosan csámcsogni kezdett, amí hitvesemet érthetőleg kellemetlenül érintette.

A törzsfőnök egyébként bármennyire is meglepő mértékben civilizálódott az európaiakkal való sokévi érintkezése során, hasonlatait és kifejezéseit kizárólag a táplálkozás és a gasztronómia köréből merítette. Másnap reggel elfogott az udvaron és hamiskás mosollyal sugta fülembe:

— Urnő nagyon csinos, te is enntvalónak találd?

— Hogyne, — mondottam mit sem sejtve.

— Na ja... — nevetett — úgy szeretted, majd megeszed...

Olyan udvariasan mosolygott és olyan szolgálatkészen dörszölgelte kezét, hogy keztem rosszat sejtteni. Fel akartam nyomban keresni feleségemet, hogy figyelmeztessem, legyen óvatos de már nem találtam; a délelőtt folyamán nem is került elő. A dolgot az tettenéltokossá hogy Muho Toki is eltűnt. Délelő tudtam csak ráakadni, amikor megjelent a községházán és engem keresett.

— Hol a feleségem? — förmedtem rá. Legbarátságosabb mosollyal vigyorgott és rámutatott az asztalra, amelyen hatalmas fazék gőzölgött:

— Urnő tálatva van!

... A csapás kimondhatatlanul lesújtott és az volt a legrettenetesebb a dologban, hogy még csak szemrehányást sem tettem a törzsfőnöknek, sőt meg kellett köszönnöm előzékenységét, hogy valahogyan meg ne sértődjék. Rossz néven vette ugyanis éppen eléggé, hogy gyomorrontásomra való hivatkozással né-

hány falatot ettem csak a külön az én tiszteletemre feltálat pecsenyéből...

Az öngyilkos falu

— A Zambesi felső folyásánál — így hangzott a másik történet amely talán méginkább kidomborítja a pápuák címbe foglalt udvariasságát — teljesen kihalt-pápua-falura bukkantunk. Valamennyi kunyhót üresen találtuk ebben a községben, noha a tüzhelyeken a hamu alatt még élt az a parázs és egyéb jelek is arra vallottak, hogy itt pár órával előbb még éltek és laktak a derék feketék. Kifelé haladva a faluból a ligetbe értünk ahol meglepő látvány tárult szemünk elé: a falu férfitalassága teljes számban a pálmafákon lógott föl akasztva. Nem tudtuk elképzelni sem, hogy mi történhetett velük? Félnapi járóföldre azután utólértük a faluból ki-vándorló nők gyermekek és aggastyánok karavánját és elbeszélésükből megtudtuk a megdöbbentő valóságot. A helybeli pápua-törzs előző napon tiltott határátlépés címén letartóztatott egy ferencendi barátot és egy missziós nővért, akiket rögtönítelő bírósági határozat alapján az országhatárt képező folyóból kirántva megsütöttek és megették. A banketten részt vett a falu araja-nagyja, és amikor a páter elfogyasztása után felállt a kisbíró, hogy rövid beszéddel üdvözölje a következő fogást, akkor jöttek csak rá a pápuák, milyen rettenetes neveltséget követtek el.

— Az elsőség a ladyt illette volna meg. — állapította meg holtápadian maga a bíró is — az egész művelt világ erről fog beszélni. Képelem, milyen véleményük lesz rólunk a párisi salóknok gavallérjainak...

Az egybegyűlteket annyira kétségbe ejtette, hogy — ha akaratlanul is — ekkora udvariatlanságot követtek el, hogy testületileg kivonultak a ligetbe és ott szegyenükben felkötötték egytől-egyig magukat a pácolt mahagóni-fákra.

Pápua-retorzió

— A harmadik pápua-történet szenvedő hősei szintén nem pápuák hanem egyik szomszédos szerencsés-törzs tagjai, akiknek országát a pápuák részben elfoglalták. Az a része a szerencsének amely nem került a pápuák fönhatósága alá, állandóan háborgatta a megnagyobbodott pápua-államot és egyszer kérekerítettek egy pápua-vámszert, akiből becsinalt készítettek. Tudni kell, hogy azon a vidéken ezt nagy sértésnek tekintik, mert vérbeli pápuát csak sütni szabad és főzni nem. Lett is ádáz harag a pápuák táborában. Háborut ugyan nem indítottak a szomszédos harcias szerencsés állam ellen, hanem ösztetoborozták saját fegyvertelen szerencsés alattvalóikat és így szóltak hozzájuk:

— Tudjátok, mit követtek el a ti testvéreitek! Mi kultur-pápuák vagyunk és nem viselünk harcot senki ellen, mert beszennyezne ember méltóságunkat udvariatlanul jóvöldözni. Mint kimondottan finom emberek akiknek jóneveltségéről felolvasásokat tartanak a londoni gyarmattügyi Társaságban, egészen más represszállással fogunk élni: benneteket eszünk meg.

Ugy is történt: a szerencsés alattvalókból szilvalekvárt főztek és valaskegyre kenve megették őket.

Utóhang

A harmadik elbeszélésben első hallásra nem tudtam felfedezni ahagyományos pápua-udvariasságot, inkább úgy hangzott az egész mintha valahol civilizált emberek között történt volna meg. Biztonság kedvéért felkerestem a dél-afrikai kutatót, aki azonban előttem is megerősítette hogy az emberek jogérzékének teljesen megfelel az ilyen elintézés. Egyben tiltakozott az ellen, hogy H. K. urat a bevezetésben tejttestvérének nevezem, mert — mint mondotta — azóta rájött, hogy vízzel van hamisítva. SKIZ.

ABácsmegyei Napló 123-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi, az 1/2 évi időtartamra baleset ellen

1000— dinár erejéig halál

2500— dinár erejéig rokkantság

esetére a

Rossija-Foncière

biztosító és viszontbiztosító társaságnál

díjmentesen biztosítva lesz

Horthy Miklós katonája a subotica-i törvényszék előtt

Jogtalan toborzással vádolt kereskedősegéd

Mészáros Lajos sentai, 22 éves rőfős-kereskedősegéd állott hétfőn a subotica-i törvényszék előtt.

Az a vád ellene, hogy az S. H. S. királyság hadseregébe besorozottakat rábeszélte, hogy ne vonuljanak be, hanem menjenek Magyarországra és álljanak be a magyar nemzeti hadseregbe.

Az általános kérdéseknél megkérdi az elnök a vádlottat:

— Volt-e katona?

— Igen!

— Hol szolgált?

— Horthy Miklós alatt a magyar nemzeti hadseregben Sopronban.

Egy évig szolgált, aztán 1922 januárban eljött Sentára és beállt egy rőfős üzletbe segédnek. 1922 év őszén sorozáson volt és besorozták. 1923 év januárjában Stara-Kanizsán elfogták, amikor át akart szökni a határon és behozták az ügyészségre, január 21. óta van vizsgálati fogságban.

Tagadja, hogy ő bárkit is rábeszél arra, hogy álljon be a magyar nemzeti hadseregbe. A tanúk: Veres Lajos, Gulys Lajos, Sőregi Imre, Dénes Imre, Dénes József. Barza Dénes sorra jelennek meg a bíróság előtt és mind azt mondják, hogy a vádlottat nem is ismerik, soha sem beszéltek vele és először a rendőrségen látták, Sentán, ahol le volt tartóztatva.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság meghozta ítéletét. A vádlottat, bizonyítékok hiányában, fölmentette és azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el.

A két ország betörői

A Szalay-banda a bíróság előtt

Emlékeztetes, hogy Szalay-csoport néven a múlt év őszén és az idén télen szervezett rablóbanda fosztogatta a külvárosi kis házak lakásait. A lopott holmikat átsempésztek a határon Magyarországra és ott értékesítették. A magyar határcsendőrök januárban elfogták a banda néhány tagját és kiadták őket a subotica-i rendőrségnek, amely a sorozatos betöréses lopások ügyében a nyomozást folytatta.

Ebben a bűnügyben tartotta meg a fő tárgyalást hétfőn a subotica-i törvényszék büntető tanácsa Pavlovics István törvényszéki elnök elnökével.

A vádat Marusics Koszta államügyész képviselte. Védők: Dimitrijevic Dragó dr. és Szkalier Lovro dr. ügyvédek voltak.

A bűnpörnek öt vádlottja volt: három férfi: Szalay György, Hornog András és Dudás István; és két nő: Seicsics Mária és Percsics Mária. Ez azonban nem a teljes »Szalay-csoport«, mert néhány tagja még Magyarországon van.

A nagybeteg Dudás 21 éves, de már nagy »multja« van. Tagja volt annak a veszedelmes rablóbandának, amely múlt év novemberében Verusics pusztán, fegyveresen megtámadta Gabrics Aibé gazda tanyáját, amely alkalommal — mint ismeretes — Gabrics, a rablók fővölgyőzőjére kilőtt a bezárt ajtón át és a rablók egyikét, Szundics Jánost hasbalölte. Szundics pár pillanat alatt meghalt és rablótársai közül Dudás István, — másnap este, — egy ásóval egyedül kiment oda, ahol Szundics halva feküdt és eltemette a hullát.

Dudás Istvánt a bíróság a novemberi tárgyaláson, a tanyai rablásokban való bűnrészeség miatt, öt évi fegyházra ítélte.

Két rabtársa vezette be a hétfői tárgyaláson Dudás a terembe. A tüdővész legutolsó stádiumában van. Nem tud már a lábán állni. Székre ültetik, — feküdni nem tud, — és az egész tárgyalás alatt, görnyedt, előrehajló testtel ül a széken. Arca halálsápadt, beesett, teste lefogyott, kiszáradt, minden pillanatban attól kell tartani, hogy lefordul a székről. Néha kinos, görcsös köhögési

roham fogja el. Tompa, üres, rekedt hangon beszél, s amit mond, teljesen érthetetlen.

A vádlottak közül elsőnek Szalay Györgyöt hallgatja ki a bíróság. Sorjában beismeri a »csoport« által elkövetett betöréses lopásokat.

Dékány Jánosnál 1922 év szeptember hónapban törtek be, éjjel, a Halasi-úton. Egy »beavatott« leány megmondta nekik, hogy az utcai szobában nem alszik senki: lehet lopni. Erre odamentek, befordult az ablakot, egyikük bement a lakásba és kiadogatta a holmikat a többinek. A lopott holmit mindig átsempésztek a határon és Magyarországon értékesítették.

Hasonló módszer szerint törtek be Vasziljevics Szvetozárnál, Budincsevics Joraimél, Szenderovics Boltónál és Voljnes Simonnál. Loptak férfi- és nő ruhákat, télikabátokat, eszímákat, cipőket, ágyneműket: mindent, amihez hozzáfértek.

A két vádlott nő közül az egyik: Seicsics Mária a »besugó« volt, ő adta a címeket, hogy hol lehet betörni. A másik vádlott nő: Percsics Mária, — aki már a novemberi fő tárgyaláson is szerepelt és az agyonlőtt Szundics kedvese volt, — vásárolt egyet-mást a lopott holmikkól.

A bíróság Szalay Györgyöt és Hornog Andrást 3—3 évi, Dudás Istvánt 2 évi fegyházra, Seicsics Máriaát 4 havi, Percsics Máriaát 3 havi fegyházra ítélte.

HIREK

A VÖRÖS VALLÁS

Valahol olvastam, hogy az európai embert a praktikus életre, a keleti embert pedig a szent életre predesztinálták a viszonyok, a történelmi sajátságok és azok az egyéni erők, amelyeknek gyökeret mélyen lent vannak a szellemi élet mélységeiben.

Az orosz nép, keleti nép, ázsiai, akinek katolicizmusa elűt az európaiakétól és nagyon közel fekszik Kelet vallásaihoz. Az európai ember lassan emancipálja magát a vallási tradícióktól, érzésben, feltölgőshaj az élet körülményeihez igazodik — az orosz, az ázsiai viszont a materializmus kellős közepén, a vörös Oroszország földjén egy új vallási rendszert épít — hitetlenül lázas nosztalgiaival valami megnyugtató szellemi rend felé. Egyelőre kommunista öskereszténység az, ami híveket toboroz az oroszok között, akik a szent élet vágyaira viszik elaggott és megjelent és megjelent ott, ahol bölcs örök szegénységüket. Az Antikrisztus előrelátók jövődőlése alapján várták azok, akik biztak Oroszországban és biztak az Antikrisztus előjelében. Vörös tallárban tűnt fel, mint lorradalom, mint bolsevik ügynök és azzal a küldetéssel járja az orosz falukat, hogy a háboruban megrendült embert rávezesse a boldogság egyenes útjaira.

Az orosz népnek kell a hit, kell a vallás, mert kevés a kenyere — a kenyeret pedig csak hittel, vagy babonával lehet pótolni Oroszországban is. A bolsevizmus nem ad támaszt életre, amely a sors hintájára került. És egyelőre a kenyeret sem szerezte meg neki, a mindennapi kenyeret, amelyre szüksége lenne. Hitte koptalja át tehát az esztendőket és hitte várja vágyai teljesedését, amely a szent életet jelenti náluk, akik ázsiaiak. A szent élet — Tolsztoj és annyi sok orosz dima — orosz élet ma és orosz élet lesz holnap, mert a vörös Oroszország — Oroszország maradt, ahol a jószágos szándékot, a szomorú elárulást a szegénység űzi most is előbbre. A szegénység, amely nekik adta Krisztust és amely az orosz népnek az Antikrisztusokat hívta életre most, amikor a népek megváltására várnak a mérhetetlen nyomorúság végtelen éjszakáin...

— Földet követelnek a szerb harcosok. Beogradból jelentik: A Szerb Harcosok egyesülete vasárnap Beogradban közgyűlést tartott, amelyen egy határozati javaslatot fogadtak el. A határozati javaslat szerint a kormányt kérik fogják, engedje meg nekik az ország déli határainak fegyveres megvédését. Ugyancsak elhatározták, hogy a kormánytól földet kérnek. A Vajdaságban 10—20 hektárt és Délszerbiában 20 hektárt fejjenként. Végül megválasztották az új vezetőséget, amelybe a Vajdaságból Bacsevics subotica-i rendőrkapitányt választották be.

— A bolgár háborús-miniszterek pöre. Szófiából jelentik: Junius második felében tartják meg a Gesov-Danev-kormányok elleni pör főtárgyalását. Gesov ellen a legfőbb vád az, hogy olyan szövetségeket kötöttek, amelyekkel háborúba vitte Bulgáriát. Danev ellen pedig az a vád, hogy a Csataldzsai ütközet előtt visszautasította a törökök békefeltételeit. A pörnek valószínűleg Radolov lesz a főügyésze.

— Bíróság elé állítják a horvátországi parasztlázadás vezetőit. Zagreből jelentik: A horvátországi Sukadovcában lefolyt parasztlázadás 26 letartóztatott vezetőit bíróság elé fogják állítani.

— A bolgár jóvátétel. Beogradból jelentik: A Pasicshoz közelálló Tribuna éles támadást intézett a párisi jóvátételi bizottság ellen az alkalommal, hogy Bulgáriának a jóvátétel fizetése dolgában bizonyos könnyítéseket adott. A lap szerint a jóvátételi bizottság jobban védi Bulgária, mint a kisantant érdekeit. A cikk végén a Tribuna közli, hogy Nincics külügyminiszter a legközelebbi minisztertanács elé viszi ezt a kérdést és azt az indítványt fogja tenni, hogy a bolgár jóvátétel könnyítésének ellenértékeképpen Jugoszláviának a szövetségesekkel szemben fennálló tartozása csökkentését követeljék.

— Jóvátételi löszállomány érkezett Magyarországból. Beogradi jelentés szerint Magyarországból újabb löszállomány érkezett a jóvátétel számlájára. A 32 lóból álló szállítmányt Délszerbiába irányították, ahol szétosztják a lakosság között.

— A bolgár agrárpárt megünnepelte választási győzelmét. Szófiából jelentik: Az agrárpárt, amely a választásokon nagy győzelmet aratott, vasárnap egész Bulgáriában nagy ünnepséget rendezett döntő választási győzelmé alkalmából. Szófiában nagy népgyűlést tartottak, amelyen több ezer ember vett részt.

— Egészségügyi előadások Novisadon. Novisadról jelentik: A novisadi közegészségügyi osztály vasárnap ismerető előadást tartott Novisadon. Az előadáson dr. Moskovics Lázár osztályfőnök a járványos betegségekről beszélt. Előadását vetítő képekkel illusztrálta. Utána dr. Paukovics Szimó és dr. Nenadovics Jován tartottak ismerető előadásokat a venerikus betegségekről.

— Véget ért a subotica-i sakkverseny. A Subotica amatőr bajnokságáért rendezett sakkverseny, amelyen tizenegyen vettek részt, befejeződött. Első lett Grünberger, második Gonda, harmadik Engel, negyedik Ognyanov Nikola.

— Sztojanovics Péter subotica-i hangversenye. Az európai híru zeneszerző és hegedűművész — sok opereti népszerű szerzője — Sztojanovics Péter hazájában való művészi turnéja során május 12-én, szombaton este rendezte subotica-i hangversenyét, amely a szezon egyik legszebb koncertjének ígérkék. A kiváló művésszel együtt lép föl Bival Blanka operaezeneső is, akinek tiszta csengésű mezzoszopránjával már jelentős sikerei voltak. A két kiváló művész hangversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Száz százalékkal emelték a sentai városi tisztviselők drágasági pótlékát. Sentáról jelentik: A város legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy a növekvő drágaság miatt a városi tisztviselők drágasági pótlékát száz százalékkal fölemelik. A közgyűlés határozata a városi tisztviselők között nagy örömet keltett.

— A francia megszállás sentai áldozata. Sentáról jelentik: Fehér Antus Péterné senta-felsőhegyi asztalos felesége, aki németországi származású, a francia megszállás miatt buskomor lett. Betegsége annyira elhatalmasodott rajta, hogy vasárnap egy őrizetlen pillanatban beugrott az udvar nyitott kutjába. Mire észrevették, már halott volt.

— Kiraboltak egy ékszerüzletet Novisadon. Novisadról jelentik: Vasárnap este ismeretlen tettesek behatoltak Teutsch János ékszerüzletébe, ahonnan nagy mennyiségű arany és ezüstnemtű vittek el. Teutsch amint észrevette a betörést, azonnal értesítette a rendőrséget, ahol megindította a nyomozást.

Adókiivetés

A közmondás akkor is igaz marad, ha az adókiivető bizottságra vonatkozik: Ki nint vet, úgy arat.

dió.

— Szerencsétlenség az országuton. Novisadról jelentik: Prodánovics Lázár 46 éves nvisadi földmives hétfőn reggel ki akart menni a földjére. A lovak utközben megbokrosodtak és a kocsival befordultak az utmenti árokba. Prodánovics súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a kórházba.

— A novisadi javadalmi főnök gyilkosa a vádlottak padján. A múlt év december hó 21-én történt, hogy Tapavica Milán novisadi javadalmi hivatali főnök ellenőrzési útja alkalmával rájött arra, hogy a javadalmi hivatal egyik alkalmazottja, Kozarszki Pál a piaci helypénzjegyekkel visszaéléseket követ el. Kozarszkit felfüggesztette állásától és megindította ellene a vizsgálólatot. Másnap, 22-én Kozarszki veje, Dózsai György javadalmi hivatali tisztviselő felelősségre vonta Tapavicát az ő felfüggesztése miatt. Szóváltás közben főnökét megütötte, aki erre a szobából kiszaladt a folyosóra. Dózsai utánaugrott és egy késsel hábaszurta. A megsebesült ember támadója elől menekülni akart és leszaladt a lépcsőn. Erre Dózsai tovább üldözte Tapavicát és a lépcsők alján mellbeszurta késével. Tapavicának még volt annyi ereje, hogy betámolyogjon a rendőrfőkapitány szobájába, ahol összeesett és néhány perc múlva meghalt. Dózsait a rendőrség le tartóztatatta és átadta a novisadi ügyészségnek. A novisadi törvényszéken kedden délelőtt fogják tárgyalni Dózsai bűnügyét, akit az ügyész előre megfontolt szándékkal elkövetett emberöléssel vádol.

— Magyar kiállítás Norvégiában. Krisztániából jelentik, hogy az ottani nagyszabású magyar művészeti kiállítást vasárnap délből 12 órakor ünnepélyesen megnyitották. Moeller Károly konzul Norvégia nevében meleg szavakkal üdvözölte a magyar nemzetet, majd Bornemissza Gyula báró magyar követ beszélt. A megnyitáson megjelent a norvég kormány, kevés híjján az egész diplomácia kar, azonkívül a norvég művészeti és irodalmi élet legkiválóbb reprezentánsai. A norvég sajtó rendkívül dicsérő bírálatokat közöl a kiállításról. Az *Attenposten* külön magyar számot adott ki.

— Hohenlohe hercegnő, aki tanítóhoz megy férjhez. A »Vossische Zeitung« jelentése szerint Hintenberg városban a tizenkilencéves Hohenlohe-Hartenstein Mária Róza hercegnőt, Anna toscanai hercegnő leányát eljegyezte Mayer Johann hintenbergi tanító, egy ottani gyári munkás fia.

— **Uj udvari szállító. Öfelsége I.** Bándor király Branko Bležakovič *Elektro-Kemijsko Tvornica D. D.* európai híri vegyész mérnök vezetése alatt álló és kitűnő pipere- és mosószappangyártmányairól híres *Elektra-Kemijsko Tvornica D. D.* karlovciai szappangyárnak legmagasabb elismerése jeléül a királyi udvari szállító címet adományozta. A nagyszabású ipartelep vezérképviselője *Reh Mátvánál* van. Subotica, Zmaj-Jovina-utca 2.

— **Robert Cecil miniszteri tárcával** kínálják meg. Londonból jelentik: A kormány tárgyalásokat kezdett az unionista párt kebelében a *Chamberlain-csoport* tagjaival, hogy megnyerje azokat a kormány számára. Ha a tárgyalások sikerre vezetnek, akkor lord Robert Cecil, aki május 14-én fog vizatérni amerikai körútról, miniszteri tárcával fogják megkínálni.

— **A zsidó nők világkongresszusa** Bécsben. Bécsből jelentik: *Ramisch Mihály* szövetségi elnök jelenlétében — aki anyjával, *Hainisch Mária* asszonnal utazott Bécsbe — megkezdte tanácskozásait a zsidó nők világkongresszusa, amelyre a világ minden tájáról egybesereglettek ennek a nemzetközi szervezetnek tagjai. A kongresszust *Ullmann* bécsi igazgató neje nyitotta meg mint kor-elnök, utána *Müller-Cohan* Anita asszony üdvözölte a világszervezet, elsősorban Palesztina küldöttségét és kifejtette a kongresszus ideális céljait. *Hainisch Mária*, a szövetségi elnök anyja is felszólalt és Amerika támogatásának jelentőségét méltatta. Az első ülés után *Hainisch* elnök cercelét tartott.

— **Eljegyzés.** Spitzer Rózsika és Adler György jegyesek.

— **Halálra ítélték Budapesten egy** pincért kémkedésért. A budapesti honvédtörvényszéken dr. *Zamaróczy* Zsigmond alezredes-hadbíró, a honvédtörvényszék vezetője ma délelőtt hirdette ki a legfelsőbb honvédtörvényszék másodfoku ítéletét *Csigó János* kémkedési bűnperében. A legfelsőbb honvédtörvényszék *Csigó János* 27 éves komáromi születési pincért kémkedés bűntette miatt kötéltálat halálra ítélte. A vád szerint a vádlott még 1921 végén egy idegen hatalom megbízásából leveleket igyekezett átcsempészni Magyarországra olyan személyek részére, akiknek a honvédség erejére vonatkozólag kellett volna felvilágosítást adniok. A honvédtörvényszék vezetője kihirdette *Horthy Miklós* kormányzó elhatározását is, amely szerint *Csigó János* pincér nem kapott kegyelmet. Az ítéletet kedden reggel kilenc óra körül hajták végre.

I. M. Ovaia beogradi ügyvéd, telefon 1548. Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

— **Meztelen táncosnőnek** ugyanis szüksége ruhára. A *Bácsme gyei Napló* hétfői számában megírta, hogy *Anita Barber*, a közismert táncosnő előadását a budapesti rendőrség betiltotta közszemérem elleni vétség miatt. *Anita Barber* ugyanis a színpadon csaknem meztelenül lejette táncait, sőt megtörtént az is, hogy tánc közben azt a kevés fátyolt is elvesztette, ami testét takarta. Az előadások betiltása nagy rémületet keltett a táncosnő hítelezői között, a kiknek több millió korona ruhaszámlákkal tartozott. A feljelentésekre — mint Budapestről jelentik — a bíróság zár alá helyezte *Anita Barber* ruhahatárát, amelyet elárvereznek. A meztelen táncosnő ezután még akkor is kénytelen lesz ruha nélkül táncolni, ha véletlenül felöltözve szegretmé táncait elleteni.

— **A ljubljana mlutavásár.** Zagreb után Ljubljanaiban tartanak mlutavásárt. A vásár tíz napos lesz, szeptember 1-én kezdődik és tízedikéig tart. A vásárra főláru jegyeket adnak ki.

A Tiszai Hadosztály Parancsnoka polgári személyeket minden kedden és pénteken délelőtt 11—12 órákor fogad.

Prima gépsziljakat gyárt Melkus Károly Novisad, a selyemgyárnál.

Bosnafilm: Cásár Borgia.

Bosnafilm: Sergyje Panjin.

Bosnafilm: Sodoma és Gomora.

Elsőrangú angol kölnivíz és szálvíz kímérve igen intányos áron kapható. Parfümérie Hírthé manikürszalon. Lufkamozsi mellett.

Gyermek kocsik és gyermek székek legújabb fazon, nagy választékban Krauss Ede Novisad.

— **Bőr- és nemibetegnek** Somborban rendel *Dr. Koralek* lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvarsan-oltások vérbafojósoknak.

Dr. Barta Antal kir. törvényszéki orvos lakását Strosmajerova-utca 22 (halpiac) helyezte át. Rendel 8—9-ig és 2—4-ig. Telefon 128.

SPORT

Beograd—Bukarest 3:2 (1:1) A két város válogatott csapatai Bukarestben vasárnap mérköztek nagyszámú közönség előtt, amelynek sorában Károly román trónörökös is megjelent. A mérkőzést, amely heves iramú és változatos volt, a jugoszláv csapat *Jovanovic* és *Petkovic* gólaival nyerte meg. A román csapatban a védelem játszott kifogástalanul.

Budapesti futballeredmények. U. T. S. E.—K. A. O. E. 2:2. A kereskedők játéka a bajnokság élén álló U. T. S. E. ellen meglepően lelkes és nívós volt. 33. F. C.—B. T. K. 1:1; B. A. K.—R. T. K. 1:0; Testvériség—VII. ker. 5:1. Nagy meglepetés. N. S. C.—Huszparos 3:2; E. M. T. K.—B. E. A. C. 2:0. Az egyetemisták tartalékokkal álltak ki.

A magyar válogatottak veresége. Ausztria és Magyarország reprezentatívai vasárnap Bécsben a *Hohe-Warte* pályán játszották le az ötvenegyedik válogatott mérkőzést. Közel hetvenezer főnyi közönség előtt folyt le a mindvégig izgalmas küzdelem, amely mint előrelátható volt, az osztrák csapatnak hozta meg a győzelmet. A magyar csapat, amelyben *Blum* helyett *Pruha* játszott balfedezetet, a mérkőzés egész ideje alatt védekezésre szorult. A csatársort *Prik* nem tudta úgy irányítani, hogy a nehéz és jól funkcionáló osztrák védelem ellen eredményes munkát tudott volna kifejtetni. *Hirzer*—*Weisz* szárnyat erősen fogták. A csatársorban egyedül *Braun* volt jó, aki több ízben pompás támadásokat vezetett, amelyeket azonban a belső csatárok sorra elrontottak. A halvesorban *Hajós* középfedezet játéka mozgott válogatott nővön, míg *Kertész* és *Pruha* — különösen a második félidőben — lassuk voltak és a szerelésben bizonytalanok. A védelem főmunkáját a két *Fogl* és *Amsel* végezték. A magyar csapat e három játékos nagyszerű teljesítményének köszönhető, hogy súlyosabb vereséget nem szenvedett. *Amsel* számtalan esetben mentette meg a magyar kaput bravuros védeéseivel. Az első félidőben a magyar csapat ellen itélt tizenegyest villámgyors rávetéssel parírozta. A két *Fogl* a meg-megújuló osztrák ostromot ciszántan verte vissza. A győztes gól a mérkőzés utolsó perceiben *Swatosch* rugta.

Graetz csehszlovák bíró pártatlanul vezette a mérkőzést.

Magyarország kardvívóbajnoksága Magyarország ideai kardvívóbajnokságáért vasárnap lefolyt versenyen résztvettek a holland vívók is, akik közül a döntőbe egyedül *De Yong* kapitány került. A bajnokságot két győzelemmel *Garay János* (N. V. C.) nyerte Pósta Sándor előtt, aki szintén hűszer győzött. *De Yong* kapitány a döntőbe a kilencedik helyre szorult.

Király Pál nyerte a 15 kilométeres magyar bajnokságot. Vasárnap rendezte meg a M. A. Sz. Magyarország 15 kilométeres futóbajnokságát a margitszigeti sporttelepen. A bajnokságot *Király Pál* (Egyetértés) nyerte meg. *Kultsár* (M. A. F. C.) a versenyt feladta. Az ugyanakkor megtartott kezdőversenyre kifűzött vándordíjat a M. A. C. atlétái nyerték.

Magyarország birközobajnokságai. Budapestről jelentik: A Magyarország birközobajnokságaiért rendezett verseny eredménye a következő: Légsúly: 1. *Áron József* M. T. K. 2. *Eidlitz* U. T. E. 3. *Bók*, Kaposvár. Pehelysúly: 1. *Fehér István* B. A. K. 2. *Schrankó* B. A. K. 3. *Molnár*, Törökvs. Könnyűsúly: 1. *Keresztes Lajos*, Huszparos. 2. *Matura* M. T. E. 3. *Fekete*, Huszparos. Kisközépsúly: 1. *Miskey Árpád* M. A. C. 2. *Szalay* M. T. E. 3. *Meister*, Törökvs. Nagyközépsúly: 1. *Deák Imre* M. A. C. 2. *Bikki*, Huszparos. Nehézsúly: 1. *dr. Varga Béla* M. A. C. 2. *Badovetz* F. T. C. 3. *Szelky*, Vasas.

KÖZGAZDASÁG

Novisadon megdrágult a marhahús. Noviszadi jelentés szerint néhány nap óta négy dinárral emelkedett a marhahús kilogrammja Novisadon. Az áremelkedésnek az az oka, hogy egy konzorcium 5000 darab szarvasmarhát exportál külföldre Novisad környékéről és az első szállítmányt már el is küldték Novisadról.

Változás a Hírlap tulajdonában. A Hírlap című lapársunk mai számában bejelenti, hogy a lap új tulajdonos kezébe ment át. A Hírlap-ot addigi kiadó tulajdonosától átvette a dr. *Boschán* Samu, dr. *Havas* Emil, *Ingusz* Sándor és *Milkó* Mór tulajdonában lévő *Fortuna* könyv- és hírlapterjesztési vállalat, amely az utóbbi időben a Hírlap kiadóhivatali ügyeit intézte.

Főhívás a selyemhernyó tenyésztőkhez. A selyemtenyésztési felügyelőség figyelmezteti a selyemhernyó tenyésztőket, hogy hernyókat tenyésztésre már át lehet venni a selyemgyárban *Ráczy Szávónál* Sándor-külvárosban. A gubók ideai beváltási ára különként 112 korona lesz.

Fényképészek

legelőbb bevásárlási forrása

Tenner optikus cég

Subotica, Kr. Aleksandra ul. 11.

Agfa, Hauff, Verax, Mimosa, N. P. G. Satrap, Cellofix stb. cikkek gyári lerakata. Állandó vevőimnek legmoszrebbmenő kedvezmények az eredeti g ári árakból!

Kérjen árjegyzékot!

Videki megrendeléseket azonnal jól csomagolva pontosan intézünk el!

TŐZSDE

Noviszadi terménytőzsde, május hó 7. Lanyha irányzat mellett mindössze 16 vagon áru kelt el. Az árak a következőképpen alakultak ki. Buza 445 dinár, tengeri prompt 247.50 dinár, gömbtengeri beogradi paritás 262.50 dinár, 10% defekt. 225 dinár.

A sentai gabonapiac árai. Sentáról jelentik: A hétfői piacon nagyon lanyha forgalom volt. Nagy kínálat mellett a gabonakereskedők tartózkodtak a vásárlástól. A gabonák a következők voltak: Buza 435 dinár, tengeri 225 dinár, árpa 275 dinár, zab 250 dinár, bab 450 D.

Beograd, május 7. Zárlat: Páris 633—635, London 438, Milano 463, Genf 1710, Newyork 94, Berlin 0.28, Prága 182.50, Bécs 0.23.35, Bukarest 46, Budapest 1.80.

Zürich, május 7. Zárlat: Berlin 00.150 (00.165), Holland 216.75 (216.75), Newyork 534 (553.75), London 25.63 (25.64), Páris 36.90 (37.05), Milano 27 (27.05), Prága 16.42.50 (16.45), Budapest 0.10.50 (10.75), Beograd 5.85 (5.82.50), Varsó 00.115 (00.115), Bécs 000.78 (00.78.25).

Budapest, május 7. A devizaközpont jegyzései: Berlin 15—17, Bukarest 25.50—27.50, Páris 348—358, Prága 15450—16050, Varsó 12—13.20, Bécs 740—770. Valuták: Német márka 16—18, Lei 25.50—27.50, Francia frank 348—358, Szokol 15450—16050, Lengyel márka 12—13.20.

Értéktőzsde. Az irányzat barátságos volt, de az a tőzsde üzletlen. A közpénzt négy százalékkal erősen kínálták.

Árfolyamok a következők: Magyar Hitel 42.000, Osztrák Hitel 15.800, Általános Köszén 346.000, Nagybányai 15.750, Salgó 105.000, jog 50.000, Athenaeum 26.750, Rígler 18.500, Globus 6500, Budapesti Gőz 42.750, Gizella 8900, Viktória 35.000, Tröszt 21.000, Államvasut 101.000—103.000, Hazai fa 13.500, Lignum 10.500, Ófa 41.500, Szlavonia 7800, Viktória butor 3275, Guttmann 29.000, Fegyver 240.000, Ganz Danubius 2300000, Ganz villamosági 260.000, Hoffert 49.500, Kaszab 16.000, Kühne 21.250, Vegyipari 11.500, Izzó 89.000—90.000, Szikra 43.000, Szalámi 7600, Szolnok 3950, Gschwindt 93.000.

Molykár ellen megőriz

Szörmeárut

Ruhaneműt

Szőnyeget

3485

a legmodernebb technikai berendezéssel

Spitzer Lajos szücs

szörmeáruháza

Subotica, Sokolska ul.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is *Alesch* ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig *Kralja Petra* Park 7. számú házában az emeleten (volt *Reichl*-palota). Telefon 4—52.

Dr. Vécset Jenő orvosi rendelője némi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: *Cyrril*-metoda-tér 5. I. emelet, *Vojnich* Piroška féle ház.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Értesítés.

A „Hercog i Glas r. t.“ alakuló közgyűlését 1922. május 16-án d. n. 3 órakor tartja meg dr. Vécsei Samu suboticei ügyvéd irodájában.

3492 Az alapítók.

IZR. HITKÖZSÉG DEBELJAČA

Izr. tanító kerestetik. Oly nőtlen, szabályszerű oklevéllel rendelkező egyének pályázhatnak, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek és a magyar, német és szerb nyelvet bírják.

Debeljača, 1923. ápril. 30.

Izr. Hitközség Debeljača
Krausz Árpád elnök.

MEGNYILT

a St. Karijzai esodakut ártézi fürdő

ahol minden reuma, csúz, idegbetegség és gyengeség nemkülönben női betegségek gyorsan és biztosan gyógyulnak. A fürdő a város alatti gyönyörű parkban fekszik, ahol szép vendégszobák kaphatók és a vigadóban jutányos áron jó ellátás.

3403 Az igazgatóság.

TEXTILSZAKEMBER

26 éves, nőtlen, jugoszláv, kereskedelmi érettségivel, aki Németországban felső textilszakiskolát végzett, Streich- és Kaunmgarnszövetek gyártásában jártas, gyárban esetleg gyapju- vagy szövet-nagykereskedésben megfelelő állást keres. Esetleg társnak belép. Ajánlatokat a „BEGE“ hirdetési vállalathoz, Veliki Bečkerak.

Malom átszerelése következtében a következő

jókarban levő gépek eladók:

2 drb. „Tanz U számú“ hengerszék. 2 drb. sikszita „Bauczemiszter“ rendszer. 1 drb. daratizáló gép „Besser“ „Wien“ gyártmányu. 1 darab Tarár 2 konkolyzóval. 1 drb. kefégep.

A gépek bármikor megtekinthetők.

PAULL SÁNDOR, KOVIN BÁNÁT.

MOZI

teljes berendezéssel eladó

Páholyok, székek, zongora teljesen jókarban levő kicsi modern alakú, 1 agrigátor 30 amperes 65 voltos. Egyes részek külön is megvehető. Cím a kiadó hivatalban. 3421

ÜGYES

KIRAKATRENDEZŐT

FELVESZ A

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ, NOVI SAD.

AUTOMOBIL

használt, de kitünő állapotban, teljesen átjavítva és ujonnan fényezve hat személyes elegáns 40 lóerős belga gyártmányu turakocsi (aluminium karosseria Spitzkübler) eladó.

Dr. Engelmann Jenő Ada
(Bácska). 3511

Raljai Cementgyár R. T.

vezérképvisellete:

Goldfahn Bertalan és Társa

Telefon 201. Sombor Telefon 201.

Ajánl elsőrendű

portlandcementet

vagontételekben minden állomásra gyárból szállítva kisebb tételekben sombori raktárából. 2431

Sport-felszerelések szaküzlete

Football! Tennis! Atletika! Torna! Birkozó! Uszó! Box és Halászlati cikkek nagy választékban! Sportegyleteknek kedvezmény! Vezérképviselőt; 1926

Scrum! Mermaid! és Liga! gyártmányainak

SOMBOR KOZMETIKA, SOMBOR
S. H. S. FOTO-SPORT S. H. S.

Gazdák és eséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

TÜZIFA minden minőségben KÖSZÉN

BÜKKFASZÉN erdei

Retorta BÜKKFASZÉN

kapható frankó minden vasuti vagy hajóállomásra, legolcsóbb napi áron.

A minőség raktáron megtekinthető.

BRAČA KRAJČEVIĆ FA- és SZÉNTELEPE
NOVISAD. Telefon 165

PEROLIN

gyári áron kapható
LANDAUER
(volt Lackner) drogeria Subotica

Eladó a beltéren egy modern emeletes ház

áll több urilakásból és üzlethelyiségből. Banknak is igen alkalmas. Vétel esetén egy kényelmes lakás elfoglalható. Csakis komoly vevőkkel tárgyalunk. — Cím a kiadóhivatalban.

ALKALMI VÉTEL

Naponta 2 vagon őrési képességű 8 járatu

GŐZMALOM

Novisaden 2 hold telepen, emeletes lakóházzal, vízvezetékkel, villanyvilágítással és mellékkeiységekkel, jutányos áron ELADÓ.

Ugyanott eladó egy jókarban levő 6 lóerős 30-35 HP luxus

AUTÓ

Felvilágosítással szolgál „Schmolka“ hirdető-iroda Novisad, Futočki put 2. 3506

Cipészek részére

legmodernebb fazon FASAROK

celluloiddal bevonva állandóan raktáron

Juzbasić Nikola i Dimitrijević
bőrkereskedők Beograd Kolarčeva u.

GUMMISAROK és GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban év nedvesség és hideg ellen!

Tüchtiger Mühlenfachmann

Ende Dreissig, mit 18 jähriger Brauchepraxis, kommerziellen und technischen Erfahrungen, serbo-kroatischen, slovenischen und deutschen Sprachkenntnissen, tüchtiger, reeller und umsichtiger Kaufmann mit guten ausgedehnten Verbindungen möchte ehe baldigst die selbständige Leitung eines grösseren Mühlenunternehmens übernehmen. Geil. Anträge unter „MÜHLENFACHMANN“ an die Adm. d. Blattes.

A 2-ik sz. őrháznál

két lánca elsőrendű kaszáló a rajtalevő épülettel együtt örökáron eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható Ferrum d. d. Majsai-uti irodájában.

Jómeneteli

ILLATSZERTÁR

a Vojvodina egyik nagy városában AZONNAL ELADÓ

Leveleket „400“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

SÜRGŐSEN ELADÓ

200 q préselt I-a réti széna, 125 q rizskorpa 45 kg.-os jutazsákokban.

MEGVÉTELRE KERESTETIK

100 hold szántóföld tanyával egy 8 HP magánjáró cséplőgarnitúra. Hinger József Veprovac, Telefon 2.

Hét oktávós

teljesen új, kitünő hangu, keresztthuros, elsőrangú gyártmányu, barna színű

ZONGORA

jutányos áron eladó

Machnitz S. hangszerész
Subotica, Reich-palota mellett

AKÁCRÖNK

bognárfa 15-35 cm vastag 3-5-5 mtr. hosszú, továbbá telephon, sürgöny- és villanyoszlopok ugyancsak akácfaiból 7-9 méteres, kaphatók ab Királyhalom állomás (Palics mellett) vagonba rakva.

Machmer János tűzifakereskedőnél
Torzsa (Vojvodina)

Tükör csiszolás foncsorozás rэфfoglalás Alba

NOVISAD

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKERÉK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

BÁRHOL
megjelent szépirodalmi és tudományos művek, illusztrációk, képek, gazdasági, műszaki, ipari (technikai) munkönyvek legalkalmasabban beszerzésre.
HEUMANN MÓR
könyvkereskedő
könyvterjesztés, vállalatnál
Subotica, Jelašićeva ul.

JEGYGYŰRŰK
a legolcsóbban kaphatók
Ádám ékszerésznél
Rudics és Sugár ház.
TÖRT ARANYÉRT
A LEGTÖBBET FIZETEK.

25 darab
keveset használt, jó-
karban levő
VAGGON PONYVA
egyenként is jutányo-
san eladó.
Radanović i Komp.
3199 Sombor
Telefon: 234

Ajánlok friss
dióbelet
naponta friss törés, leg-
olcsóbb árban. Vidékre
is 5 kgr.-os postacsomag-
ban utárvétel mellett.
Weisz József
déli gyümölcskereskedő
Subotica, Rudičeva ul. 1

ELADÓ
KOMP
4 m. széles, 14 m 40
hosszu, 1 m. mély, az
egész tölgyfából, 20
oldalfallal. A legjobb
állapotban 3417
Dedin Pero, Titel

Frissen égetett valódi elsőrendű beremendi
M É S Z
vagonkételekben megrendelhető
MÉSZMŰVEKNÉL
(volt Reichl-féle téglagyár) Subotica
Egyenlőt tégla eladás vagonba rakva a
legolcsóbb napi áron.
Levelem: Kovács Antal téglagyáros
Subotica

LEVELEZÉS
Azon szöke urilány, ki en-
gem a SZAND pályán ke-
resett, írjon SZAND jel-
igére a kladóba.

FOGLALKOZÁS
Asztalos-segédnek fővé-
tetnek állandó munkára
Csuzdi Sándor géperőre
berendezett asztalos-mű-
helyében, Ada (Bácska).
Házmesteri állást keres
gyermektelen házaspár,
aki jelenleg is ilyen minő-
ségben van. Cím a ki-
adóban. 3430

**Vaskereskedő-segédet ke-
resnek** azonnali belépésre,
szerb nyelv ismerete
szükséges. Zentai Béla
vaskereskedő. Senta. 3424
**Jó bogárnőlegény, aki né-
míleg a gépekhez is ért,**
jó fizetéssel felvétetik.
Üveges Antal, Topola.

Gyógyszerész, okl. vagy
nem okleveles kerestetik
20 napi kisegítésre május
16-ikától kezdve. Gyógy-
szertár, Čoka. 3482

**Másfélévi gyakorlattal bí-
ró cipész** azonnali állást ke-
res Vass Mihály, Telcška.
Vidéki szabósegéd állást
keres, bármely munkában
járatos. Somosi Mihály,
Telcška. 3508

Borbély-segéd azonnali fel-
vétetik a Brancics-féle
fodrász-teremben. Pašiće-
va-utca. — Gőzfürdővel
szemben. 3494

Főpincérnek vagy iticsnok
ajánlok azonnali óvadékkal. —
Ajánlatokat a kladóba ke-
rek »Főpincér« jeligére. 3497

**Azonnali belépésre ke-
resnek** egy németül tudó se-
gédet rőtös- és fűszer-
szakmából. Kanitz Jenő
Ridžica. 3502

**Ügyes, szakképzett nő-
kereskedő** azonnali fel-
vétélre kerestetik. Hol-
czar Mártonnál, Apatin.

VÉTEL-ELADÁS
ZÁLOGINTÉZET
értéktárgyakra kölcsönt
ad. Egvényruha szállításra
köppenszövet, ékszerek,
női-kalapok, cipők, ruhák
eladók. Bogovičeva-(Kini-
zsi)-utca 12. 686
Csészléshez való bel- és
külföldi prima szénét, va-
lamint kovácszenét azon-
nali szállításra ajánlok Jo-
van Sijašić szénagyár-
kereskedő Subotica. Telefon
839. 3405

Villanymotor. Ganz-
gyártmány teljesen új,
1-2 lóerős eladó. Cím a
kiadóban. 3491

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdezőkhez válaszleveg melléklendő.

Csoka vasútállomásánál le-
vő szálloda és vendéglő
más vállalat miatt eladó.
Érdeklődni ugyanott lehet.

**Két darab 2-2 karu fa-
aprító-gép** (baltázó), két
drb körfűrész, komplett,
továbbá egy 15-20 HP
kondenzátoros, félstabil
gőzgép eladó. Vujkovič-
fatelepe. 3495

**40 HP Máv. félstabil gőz-
gép,** alacsony-magas nyo-
másu, kerekekre is sze-
relhető, eladó. Vujkovič-
fatelepe. 3496

**Kelebiai másfél lánca szőlő-
házzal** együtt eladó. Cím:
Takács János, Kelebia,
Széchenyi-u. 873. 3498

Élőüzlet házzal együtt
eladó, esetleg napibérbe
kladó. Kiss István Nova-
Kanjiza. 3503

Somborban földm. ven-
dégő (Pop Dimitrijeva br.
2) berendezéssel együtt
eladó. Közlebbi feltételek
Josef Halpertnél Sombor,
Petar Branković br 10.

Biztos egzisztencia, vai-
ságos aranybánya, bacs-
kai nagyközségben (szerb-
magyarajku) egy teljesen
felszerelt vajgyár, egy 35
év óta fennálló vegyeske-
reskedés házzal, berende-
zéssel, téglagyárnak alk-
almas telekkel eladó.
Cím a kiadóban. 3738

Egy fűszeres üzlet beren-
dezés eladó Freiburger
Mártonnál Zsabya. 3440

**Egy mészáros-éjszék-
rény eladó** Mravecz Már-
tonnál Temerinben. 3429

Temetkezéshez összes fel-
szerelés eladó. Szárics
János Martonos. 3414

Eladó ház: két szoba,
konyha és mellékhelyisé-
gekkel közel a beltérhez,
azonnal beköltözhető. Bö-
vebbet Vujkovičs, Rudić I
3407

**6-os magányos cséplő-
szekrény** javított, új bel-
ső szerkezettel, 4 elevá-
tor alá való kerék, két
csészlőgép alá való első
fergetyős kerék eladó. Bö-
vebbet Nagy Sándor bor-
belynél Staramoravia.

HULLADÉKÉRT PENZT.
Legmagasabb napi árban
veszünk vörös, sárgaréz,
ólom, horganyt, öntött vas-
hulladékot Megyanszky és
Társas vaskereskedők Su-
botica (a városház átelle-
nében. Telefon 360. 6028

**Egy lánca elsőrangú szán-
tőfeld a »Bácska«** foot-
ballpálya háta mögött
azonnal eladó. Cím: L.
Senčanski put 7. 3484

Kétszobás lakóház nagy
műhelyei és raktárral el-
adó. Cím a kiadóban. 3464

A Piuma takarékosági
íron burkolata örökös.
Sosem kell hegyeznie.
Béliei mindig
pótolható.

**Elegáns!!!
Praktikus!!!
Olcsó!**

PIUMA

**Ha beküld levélben 3.50 Két, vagy 25 leit, vagy
11 dinárt, vagy 7500 osztrák koronát, vagy
nyilvánosan értékű postabélyeget, úgy félig
ingyen, bérmentve**
egy gyönyörű PIUMA-írónt
és 10 drb hozzávaló pótczeruzabelet szállít önnek a
Neuheiten Versandbüro
Wien, I., Fleischmarkt 18, Postf. 1 55

**Egy 10 HP golyós csap-
ágyu,** 1911. évi Máv.
gyártmányu gőzcséplő-
garnitúra teljes felszere-
léssel és két drb John-
ston-gyártmányu, jó kar-
ban levő aratógép szabad-
kézből jutányosan eladó.
Megtekinthető és értekez-
ni lehet Monyov Jakab
gazdálkodónál Kanak Bá-
nát. 3513

Homokfutó hintó jutányo-
san eladó. Alexandrova-
utca 9. emeleten. 3489

**Nyolc kapa elsőrendű ter-
mő szőlő** eladó, szép ne-
mes gyümölcsfák benne.
Bövebbet I. Strossmajero-
va-utca 24. 3500

Clayton - Schuttevort, 12
HP, huzatos lokomobil,
25,227. számu, 6 légkörös,
hozza 60 colos, ugyancsak
Schuttevort - cséplő jó
szijjakkal, emelő és mázsa
más vállalat miatt olcsón
eladó. Cím: Friedmann
Ignác Subotica, Kralia
Aleksandrova I. Telefon
8-58. 3437

Géptulajdonosok figyel-
mebe! Bármely néven nevez-
zett géprést vagy kazán-
repedést, horpadást, írtá-
llás mellett hegesztés
vagy egyenesít, helyszín-
re kiszáll Üveges Antal
Topola. 3455

KÜLÖNFÉLE
Rackó szállásán, a város
alatt egész szezonra zöld
here kizárásra bérbe adó
kapánként hétezer kor-
onáért. 3482

A »Mészkenő« használata
a leghatásosabb szer a
gyümölcsfákat és szőlőt
pusztító fergék és rova-
rok ellen. Főraktár: Hercl
(volt Wackmann) drogé-
ria Subotica, Alexandrova-
utca 1. 3382

Larucin kapszula (egész-
ségügyi minisztériumtól
engedélyezve) gonorrhéus
betegségeknek minden más
külföldi gyártmányt fölül-
mul. Kapható minden
gyógyszertárban és drogé-
riában. Főraktár: Hős-
gyógyszertár, Subotica, fő-
postával szemben. 2417

Fierst cukrászda Subotica,
IV. Harambašićeva utca
ul. 22. Szakmába vágó
megrendeléseket pontosan
házhoz szállít. Ugyan itt
székek és ablakok eladók.

Betonizott szuterén, kö-
zel a beltérhez, kiadó. Cím
a kiadóban. 3290

Szeplőt, májfoltot három
nap alatt eltávolít a Pin-
tér-féle Fifi-krem és kölni-
víz használata. Kapható
kizárólag a **Pintér-gyógy-
tárban,** nagytemplom mel-
lett. 2896

Mister Herkules minden
eddig megjelent száma
kapható a Kurir könyv-
kiadónál Subotican. 3167

Bőrkiütést, szaplóket
vizértárgulást régi sebeket
is gyógyít az enyhe és jóhatem
San. Kat. Dr. Strahl
HÁZIBALZSAMA
Eredeti dobozokban kapható
Gradska Ljekarna Zagreb
Kamenita ulica 9.

Pintér mesterek
figyelmébe!
Nagyobb mennyiségű
prima szelvényi száraz
dongafát
napi áron, kisebb és na-
gyobb tételekben bármely
állomásra szállíthatók
Spitzer Herman
Sombor, Karađorđić ul. 8.
Telefon 229 és 228.

Fűszer és gyarmatárú szak-
mában jól bevezetett
UTAZÓT
keres egy elsőrangú
NOVISADI CÉG
Címe alap kiadóhivatalában
tudható meg 3426

Értesítem a n. é. közön-
séget, hogy **Bene Suda-
rević ul. 2. sz. alatt**
(a Lika mozi előtt)
sarok) 2825
cipész üzletet
nyitottam, hol szöges és
varrott férfi és női cipők
elsőrangú készítését vál-
lalom. Tisztelettel
Nagy István cipész.

DIAMALT
Pékek figyelme! »DIAMALT«
a Hauser & Szonotka gyárból
Wien-Stadtban, kékebelli minő-
ségben, kapható kizárólag a
vezérképviseleténél Jugosavlia
számára
Eduard Dužanec, Zagreb
Cserkat Strossmajerova ul. 10.
Ovskodjunk porlatu vagy fo-
lyekony után ásoktól.

Uj és használt
ZSÁK
PONYVA
ZSINEG
állandóan raktáron, a
legolcsóbb napi árakban
Gombos Lajos
Sombor (Huspiacz)
Telefon 19 Postafők 41.

KÉKKŐ
RAFFIA
ZÖLDPOR
LEGOLCSÓBBAN
HEUDUSGHRA ÉS HERMANN
SUBOTICA 3499